సబల

వాళ్ల పాపాయి పుట్టిన రోజు వాళ్ళకు పండుగ. తమ పండుగను తలాకొంచెం పంచిపెట్టతలచుకోడం విశాల, రామారావుల మంచితనానికి నిదర్శనం.

పాపాయి పుట్టిన రోజు పండుగను పురస్కరించుకొని వెన్నెల్లో విందు ఏర్పాటు చేశాడు రామారావు.

వెన్నెల భగవంతుడిచ్చేది.

విందు మానవుడు తయారు చేసేది.

మానవుడి ప్రయత్నానికి భగవంతుడి అనుగ్రహంగూడా తోడైతే బ్రతుకు బ్రతుకంతా వెన్నెల్లో విందులాగా పరిణమించగలదనడానికి ప్రత్యక్ష తార్కాణం విశాలా రామారావుల దాంపత్య జీవితం.

ఆరోజు రాత్రి వెన్నెల జరీఅంచునప్పిన పసిమినిగ్గుల పట్టుచీర కట్టుకుని వాహ్యాళికి బయల్దేరిన దొరసానిలా వచ్చింది. విశాల అంతరంగంలా చల్లటిదీ, రామారావు ఆతిథ్యంలా తీయటిదీ అయిన వెన్నెల తోటలో అడుగుపెట్టిన ప్రతి అతిథిని మున్ముందుగా పలకరించింది. నవ్వుతూ ఎదురుగా వచ్చి అతిథులను పేరు పేరునా పలకరించి స్వాగత సత్కారాలు నెరపింది విశాల. విందు కేర్పాటుచేస్తూ ఎక్కడా తానై విహరిస్తున్నాడు రామారావు.

సాధారణంగా మంచితనమనేది అదృష్టదేవత చిన్నచూపుకు లోనుగావడం లోకంలో పరిపాటి. ఆ పరిపాటికి మినహాయింపుగా కనిపించే అదృష్టవంతులు విశాలా రామారావు దంపతులు. విశాల హైస్కూల్లో పంతులమ్మ, రామారావు రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటులో ఉన్నతోద్యోగి. రకరకాల గందరగోళాలకు ఆటపట్టయిన మహానగరంలో తరంగ సంక్షుభితమైన కడలి నడుమ ఓ చిన్న ప్రశాంతమైన దీవిలాంటిది వాళ్ళ మేడ. ఆ మేడలో అదొక ప్రత్యేక దాంపత్య సామ్రాజ్యం వాళ్ళది. అక్కడ అనునయాలేగాని ఆత్మాధిక్యతా ప్రదర్శనాలు లేవు. మన్ననలేగానీ మండిపడడాలులేవు. అనురాగాలేగానీ అలిగి కూర్చోవడాలు లేవు. 'పాలూ నీరూ' అనీ 'పూవూ తావీ' అనీ ఆ దాంపత్యంలో భార్యాభర్తల స్థానాన్ని వింగడించి చెప్పడం హాస్యాస్పదంగా వుంటుంది. ఎవరు పాలు, ఎవరు నీరు? ఎవరు పూవు, ఎవరు తావి? పాలలో కలిసిన తర్వాత నీరు కంటికి కనిపించదు. పూవు లేకపోతే తావికి ఆస్కారమే లేదు. భార్యాభర్తల్లో ఒకరిని కించపరచి, మరొకరిని మీదికెత్తే యిలాంటి ఉపమానాలు విశాలా రామారావుల దాంపత్యంతో పోల్చుకోడానికి ససేమిరా పనికిరావు. కానీ ఏ మాట కామాటే చెప్పుకోవాలి. ఆలూ మగలన్న తర్వాత వాళ్ళల్లో ఒకరి వ్యక్తిత్వం బలీయం కావడంవల్ల రెండో వ్యక్తిత్వం మొదటి వ్యక్తిని అనుసరించుకుంటూ బ్రతుకుబాట వెంట పయనించడం లోకంలో ఎక్కడబడితే అక్కడ మనకు గోచరించే పరమసత్యం! అలాగైతే విశాల రామారావు దంపతుల్లో బలీయమైన వ్యక్తిత్వం ఎవరిది?

ఒక పట్టాన సమాధానం స్ఫురించని చిక్కుప్రశ్న అదే! సాల్వుకాని క్రాస్‌వర్డ్ పజిల్‌లా నన్ను ఆశ్చర్య పరిచే చిదంబర రహస్యంగూడా అదే!

"అదేమిటండీ మేష్టారూ! ఇక్కడేం చేస్తూ ఉన్నారు మీరు?" - హఠాత్తుగా వూడిపడ్డాడు రామారావు. "ఎంతకూ మీరు కనిపించకపోయేసరికి ఒకవేళ ఫంక్షను సంగతి మరచిపోయారేమోననుకున్నాను..."

"అలాగైతే నా జ్ఞాపకశక్తిపట్ల మీకు బొత్తిగా నమ్మకం లేదన్న మాట!" దెబ్బతిన్నట్టుగా నొచ్చుకున్నాను నేను.

"అబ్బే, అదేం కాదండీ మేష్టారూ! అరవయ్యేళ్ళు వచ్చాయి గదా మీకు! అరులో మరులో అంటారు మరి!"

నాకు అరవయ్యేళ్ళు వచ్చిన మాట నిజమే! కానీ అలాగని ఓ యువకుడి చేతిలో పల్టీ కొట్టడానికి మాత్రం మనస్కరించింది కాదు.

"నా జీవితంలో ప్రొద్దు పడమటికి వ్రాలిపోయిందన్న వాస్తవాన్ని నేనెందుకు కాదంటాను రామం! కానీ వయస్సు పైబడిన కొద్దీ మానవుడికి మళ్ళీ పసితనం వస్తుందంటాను. పసివాళ్ళకు డిటోగా ముసలివాళ్ళలోను జిహ్వాచాపల్యం కాస్త ఎక్కువన్న సంగతి నీకు తెలియంది కాదు. మీరు మీ అమ్మాయికి పుట్టినరోజు పండుగ చేసుకుంటున్నారనుకో! కానీ మమ్మల్ని ఆహ్వానించడం విందు భోజనానికే గదా!"

గొల్లున నవ్వేశాడు రామారావు. "భలేవారండీ మీరు! ఇలాగే మరికొంతసేపు వాదాన్ని కొనసాగిస్తే యిక్కడికి వచ్చిన అతిథులందరూ మా విందు భోజనాల మూలంగానే బ్రతుకుతున్నారని చెప్పినా చెప్పేయగలరు మీరు! రండి, రండి, మనకోసం వాళ్ళందరూ వేచి చూస్తుంటారు..." గుత్తులు గుత్తులుగా విరగబూచిన మాని మల్లెపువ్వుల మధుర సౌరభాల్లోనుంచీ నడిపించుకుని వెళ్ళి నన్ను అతిథుల ఎదుట నిలబెట్టేశాడు రామారావు.

అక్కడ ఆడా మగా అందరూ కలసి నలభై యాభై మందికి తక్కువగా లేరు. అంతస్తుల తారతమ్యాలు, వయోవిభేదాలు విస్మరించి అందరూ ఒక కుటుంబానికి చెందిన వ్యక్తుల్లాగా, సమవయస్కుల్లాగా కలిసి మెలిసి యిష్టాగోష్ఠిగా కాలక్షేపం చేస్తున్న ఆ అతిథులు, వాళ్ళ చుట్టూ నిశ్చలంగా నిల్చుని వున్న పూలమొక్కల్లో పువ్వులతో బాటుగా పూచివున్న రంగు రంగుల విద్యుద్దీపాల వింత సొబగులు, వాళ్ళ గుండెల్లో పండుగను పలికిస్తూ మింటికీ మంటికీ సరిగపోగులు జారవిడిచినట్టున్న పండు వెన్నెల - కన్నులకు విందుగా వున్న ఆ దృశ్యాన్ని చూస్తూ నాలుగైదు క్షణాలపాటు అవశుడినై నిల్చుండిపోయాను.

"నమస్కారమండీ మేష్టారూ!"

కలకంఠి కూజితంలాంటి ఆ మాటలు నాలో మొద్దుబారిపోయిన బాహ్యస్మృతికి గిలిగింతలు పెట్టాయి. అప్పటికిగానీ ఈ పండువ కంతటికీ కారణభూతురాలైన పసిపాపను గురించి నే నించుమించుగా మరిచిపోయానన్న సంగతి నాకు జ్ఞప్తికి రాలేదు. ఏదీ, ఎక్కడుందా అమ్మాయి? చుట్టూరా కలయ పరికించాను. దేవగన్నేరు చెట్టుచాటున ఎత్తయిన పీటమీద ఆణిముత్యంలా పొందికగా కూర్చుని ముద్దుగా చేతులు జోడించి నా వైపు చూస్తోంది పద్మప్రియ.

పద్మప్రియ - అదే ఆ పాపాయి పేరు!

విశాల వేంకటేశ్వరస్వామి భక్తురాలు. అయిదారేళ్ళు అనపత్యురాలుగా వుండిపోయిన తర్వాత లేకలేక వరప్రసాదంలా కలిగిన తనపాపకు ఆమె పద్మావతి అని నామకరణం చేయడంలో విపరీతమేమీ లేదు. అలాగే భక్తికంటే రక్తికే ప్రాధాన్యమిచ్చే రామారావుకు ఆ పేరు అంతగా నచ్చక పోవడంగూడా సహజమే. కొంత మార్పుతో అతడు 'పద్మాప్రియదర్శిని' అన్నాడు.

"ఒద్దొద్దు. పద్మావతి అనడమే బాగుంటుంది" అంది విశాల.

"ఏం – 'పద్మాప్రియదర్శిని' మాత్రం బాగుండదా ఏమిటి?" అంటూ మారాం చేశాడు రామారావు.

అక్కడొకరి మధ్యవర్తిత్వం కావలసి వచ్చింది. ఆ పనికి నేను సాహసించాను. తల్లి పెట్టిన పేరుకూ, తండ్రి సూచించిన నామధేయానికి మధ్య నేను సాధించిన సామరస్యమే – పద్మప్రియ!

"రావలసిన ఆఖరు అతిథిగూడా వచ్చేశారు. ఇక విందు ప్రారంభం కావడానికి చెప్పుకోదగిన అభ్యంతరమేమీ లేనట్టే!" బాకా వూదినట్టుగా విజ్ఞాపనం చేసుకున్నాడు రామారావు.

వడ్డనకోసం సిద్ధంగావున్న వంటమనిషి నిముషాల్లో ఆకులు వేశాడు. చూస్తుండగానే ఫలహారాలు ఆకుల్లోకి వచ్చేశాయి.

"అంతా బాగానే వుంది కానీండి రామారావుగారూ..." అందరూ ఉలికిపడ్డారు. సస్పెన్సు పొడిగించదానికన్నట్టుగా వాక్యాన్ని మధ్యలో త్రుంచేసింది డాక్టరు ధర్మవేణి.

"బాగాలేని దేమిటండీ?" నలుగురైదుగురు అతిథులు ఒక్కుమ్మడిగా ప్రశ్నించారు.

"ఏ మాశ్చర్యం! బాగా లేనిదేమిటో నేను చెబుతేగాని వూహించుకోలేరా మీరు! ఇంటి యిల్లాలేదీ?"

అందరి కళ్లూ విశాలకోసం వెదికాయి.

"గేటు దగ్గర కనిపించడమే కనిపించడం! ఆ తరువాత నామట్టుకు నాకు కనిపించనేలేదు విశాల. ఏమైనట్టు?" మళ్ళీ ప్రశ్నిస్తూ రామారావువైపు చూచింది ధర్మవేణి.

రామారావు మేడవైపు చూచాడు. మళ్ళీ అతిథులవైపు చూచాడు. కాసేపు నీళ్ళు నమిలి "బహుశా ఏదైనా కావలసి వచ్చి యింటిలోపలికి వెళ్ళి వుంటుంది. ఇప్పుడే వచ్చేస్తుంది" అన్నాడు.

"అదేమిటోగానీ ధర్మవేణిగారూ! ఈరోజు విశాల వాలకమంతా అదోరకంగా వుంది. నవ్వుతూ ఎదురొచ్చిందనుకోండి. కానీ నిజం చెప్పొద్దూ! అది ఆవిడ మామూలు నవ్వుకాదు..." అంటూ హెడ్‌మిస్ట్రస్ శాంతాదేవి సరిక్రొత్త వ్యాఖ్యానంతో ప్రసంగ రంగంలోకి ప్రవేశించింది.

"అబ్బే, ఉత్తపుణ్యానికి అవేం లేనిపోని సందేహాలమ్మా మీకు?" వారించినట్టుగా అడ్డు తగిలింది పెద్ద ముత్తయిదువ. "ఇంట్లో సంబరమాయె! అన్ని ఏర్పాట్లు దగ్గరుండి చూసుకోవాలాయె! సాయంత్రానికల్లా అమ్మాయికి కాస్తా సుస్తీ చేసి వుంటుంది. ఐనా అదేం చేస్తుంది?"

పెద్ద ముత్తయిదువ పుణ్యమా అని కాస్త వూపిరి తిప్పుకోగలిగాడు రామారావు. "అవునండీ అవును. ఈ రెండు మూడు రోజులుగా విశాలకొక క్షణం తీరిక లేదంటే నమ్మండి! అసలే అబ్బనాకారపు మనిషి..."

"ఇంకా నయం! చంటిపిల్ల అన్నారు కారు..." మయూరి క్రేంకరించినట్టుగా కీలారున నవ్వుసాగింది శాంతాదేవి.

అప్పటికి విశాలను గురించి తనకన్నా ఎక్కువగా తెలిసినట్టు తనను నేళాకోళం పట్టిస్తున్న శాంతాదేవి కేసి చురచుర చూడబోయాడు రామారావు. కానీ సభ్యతగా ఉండదనుకున్నాడేమో, ఎంతో ప్రయత్నంమీద తనను తాను సంయమించుకోజూస్తూ ముఖాన్ని మరోవైపుకు త్రిప్పుకున్నాడు. మరి కొంతసేపు విశాల కనిపించకపోతే రామారావేం చేసేవాడో వూహించడం కష్టం! ఆ యిబ్బందిలో నుంచీ హఠాత్తుగా అతనికి విముక్తి ప్రసాదిస్తూ అల్లంతదూరంలో ఆపద్బాంధవిలా ప్రత్యక్షమైంది విశాల.

"రక్షించావమ్మా విశాలా! నువ్వులేని విందు మందులా వుంది మా పాలిటికి!" అంటూ యిదివరకు చెలరేగిన ఊహాపోహలన్నింటిని రద్దుచేసి ఆ అతిథుల ధ్యాసనంతా ఆకులపైకి మళ్ళించింది డాక్టర్ ధర్మవేణి.

విందు జరుగుతుండగా నేనొకటి రెండుసార్లు విశాలవైపు పరకాయిచి చూచాను. చూచిన కొద్దీ హెడ్‌మిస్ట్రెస్ శాంతాదేవి అనుమానంలో ఎంతో కొంత నిజం లేకపోలేదనిపించింది. అందరినీ పరామర్శిస్తూ ఎవరెవరికి ఏం కావాలో అడిగి తెలుసుకుంటూ విశాల ఉత్సాహంతో అటూ యిటూ తిరుగుతున్న మాట నిజమే! కానీ ఆ ఉత్సాహం ఆమె ముఖంలోనుంచి ఉండి ఉండీ అదృశ్యమైపోయి దాని స్థానంలో పరధ్యానం తాలూకు నీడలు దట్టంగా క్రమ్ముకుంటున్నాయి. అలా పరధ్యానం ఆవరించుకున్నప్పుడల్లా ఒక పని చేయబోయి మరొక పని చేస్తోంది విశాల.

అపరాధిని పట్టుకున్న రక్షకభటుడిలా ఒకసారి డాక్టరు ధర్మవేణి తన స్నేహితురాలి పరధ్యానాన్ని పసిగట్టేసింది గూడా!

"అదేమిటి విశాలా! ఒంట్లో బాగాలేదా ఏమిటి! చెప్పమ్మా తల్లీ! ఇక్కడ నువ్వు నీ మామూలు నవ్వులు నవ్వడంలేదని పుకారుగాగూడా వుంది..." అంటూ ఆమె జనాంతికంగా విశాలను నిలదీసి అడిగింది.

"నాకేం ధర్మవేణీ! బాగానే వున్నానే! కాస్త తలనొప్పిగా వుంది. అందుకనే యిందాకా యింటిలోపలికి వెళ్ళి యింత అమృతాంజనం పట్టించుకుని వచ్చాను" అంది విశాల.

విందు పూర్తి అయ్యేసరికి గంట పది కావచ్చింది. అతిథులొక్కరొక్కరే సెలవు తీసుకుని యిళ్ళకు వెళ్ళిపోయారు. "ఈ వేళప్పుడిక మీరింటికెక్కడ వెళ్తారుగానీ, యిక్కడే పడుకోండి మేష్టారూ!" అన్నాడు రామారావు. భర్త ప్రతిపాదనను భార్య బలపరిచింది. హాయిగా వుంటుందని రామారావు మంచాన్ని వరండాలో వేయించాడు. వేయించి తానో వాలు కుర్చీలో మేను వాల్చాడు.

పై అధికారుల జబర్దస్తీ, క్రింది ఉద్యోగుల అలసత్వం, ఎలాగైనా కట్టుబాట్లను ఉల్లంఘించడానికే ప్రయత్నించే ప్రజల మనస్తత్వం మున్నగు విషయాల్లో కొంతసేపు

లోకాలోకనం గావించి ప్రసంగంలో భార్య ప్రసక్తి రాగానే "ఐనా మా విశాల వుంది చూచారా మేష్టారూ!" అంటూ నిటారుగా కూర్చున్నాడు రామారావు. "నేనొక్కణ్ణి వుండబట్టి సరిపోయింది గానీ, లేకుంటే ఈవిడ ఏమైపోయి వుండేదా అన్నదే నా దిగులు! ఈ చీరైతే బాగుంటుంది – అని నేనే ఎన్నిక చేయాలి. తల్లో పువ్వులుంచుకోరాదూ – అని నేనే సలహా చెప్పాలి. కాఫీ తీసుకున్నట్టు లేదే – అని నేనే జ్ఞాపకం చేయాలి. అంతెందుకు, ఆవిడ కెప్పుడైనా జబ్బుచేస్తే ఆ విషయం నా అంతట నేనై తెలుసుకొనేదాకా తాను నోరు విడిచి చెప్పదు. ఇప్పటికిప్పుడు గుప్పుమని అమృతాంజనం వాసన వస్తే తాకి చూచాను. తలనొప్పి మాటకేం గానీ, ఒళ్ళు కాలిపోతోంది..."

"అలాగా రామం! ఏదైనా ఔషధం యివ్వలేకపోయావా!" అన్నాను.

"ఔషధాలకేం కొదవ మేష్టారూ! మా యింట్లో ఓ అలమారా నిండుకూ ఔషధాలే వున్నాయి. డాక్టర్ చదుకోవాలన్న కోరికుండేది నాకు! పెళ్ళయ్యాక ఆ చదువు చదవకపోయినా ఆ పరిజ్ఞానం మాత్రం దానంతటదే లభ్యమౌతోంది." లేచి నిల్చున్నాడు రామారావు. "నిద్రొస్తోంది. వెళ్ళి పడుకుంటాను మేష్టారూ! తెల్లవారుజామున చలివేస్తుందేమో, తలగడ క్రింద శాలువా వుంటుంది తీసుకోండి" అంటూ అతడు లోపలికి వెళ్ళిపోయాడు.

రామారావు కుర్చీని ఖాళీచేశాడు గానీ అతడికి సంబంధించిన తలపులు నా మనసును ఖాళీ చేయడము లేదు. భగవంతుడొక పుత్తడి బొమ్మను తయారుచేసి, ప్రాణాలు పోసి, "ఇదిగో రామారావ్! ఈ కానుకను స్వీకరించు" అంటూ విశాలను తనకు ప్రసాదించినట్టుగా భావిస్తాడు రామారావు. ఒక విధంగా చూస్తే అతడలా భావించడం సమంజసమే ననిపిస్తుంది. నిజానికి రామారావుకు దేవుడిచ్చిన భార్య విశాల! విశాల మందస్మితాలన్న నందనారామవసంత శోభల్లో తన బ్రతుకు నొక తీయని బాటగా వెలయించుకున్న రామారావు ఒకప్పుడు మా యింట్లో వీధివైపు గదిలో వుండి కాలేజీలో చదువుకునేవాడు. ఏమంత కలిగిన కుటుంబంలో పుట్టినవాడు కాదు రామారావు. చిన్నప్పుడే తల్లిదండ్రులు గతించారు. శ్రీమంతులయిన దూరపు బంధువుల ఔదార్య మొక్కటి మాత్రమే ఆసరాగా అతడు కాలేజీలో చేరాడు. చేరిన తర్వాత రెండు మూడేళ్ళు గడచిపోయాయి. నాలుగో సంవత్సరం జరుగుతోంది. మార్చిలో అతడు చివరి పరీక్షలు వ్రాయబోతున్నాడనగా డిసెంబరులో ఓ విచిత్ర సంఘటన జరిగింది. ఆ సంవత్సరం కుంభీపాతంగా వర్షాలు కురిశాయి. నదిలో వరదలొచ్చాయి. హేమంతం ప్రారంభమైనా నదీజలంలో ఎరుపుదనమింకా విరిగిపోలేదు. ఒకనాటి సాయంకాలం షికారుగా వంతెనపైకి వెళ్ళాడు రామారావు. సూర్యుడస్తమించినా యింకా చీకటి పడలేదు. ఉన్నట్టుండి వంతెనపైన గగ్గోలు చెలరేగింది. 'పడిపోయింది, పడిపోయిందీ' అంటూ పదిమంది కలిసి ఏకకంఠంతో పెట్టిన కేకలు ఏ క్షణాన్నయితే తనకు వినిపించాయో ఆ క్షణాన వెనకా ముందూ చూడకుండా ప్రవాహంలోకి దూకేశాడు రామారావు. ప్రమాదవశాత్తుగా కాలుజారి ప్రవాహంలో పడిపోయిన ఓ అమ్మాయిని ఒకానొక యువకుడు రక్షించాడన్న వార్త నగరమంతటా వ్యాపించింది. ఆ యువకుడెవరంటే ఎవరని ప్రశ్నించుకుని,

రామారావని తెలుసుకుని ఉపన్యాసకులు, ఆచార్యులు, ఇంకా పురప్రముఖులు స్వయంగా అతణ్ణి వెదుక్కుంటూ వచ్చి అభినందనలు అందజేశారు. స్థానిక వార్తాపత్రికలు అతడి ఫోటోను ప్రచురించి, ఆ ఫోటో క్రింద అతడి సాహసాన్ని వేనోళ్ళ ప్రస్తుతించాయి.

ఐతే ఆ సన్మానాలన్నీ ఒక ఎత్తు: ఏ అమ్మాయి ప్రాణాలనైతే రక్షించాడో, ఆ అమ్మాయి తన జీవితాన్ని అతనికే కైంకర్యంగా వినియోగించడానికి పూనుకోవడం మాత్రమే ఒక ఎత్తు!

అవును. ఆ అమ్మాయే విశాల!

వేణుగోపాలస్వామి సన్నిధిలో నిరాడంబరంగా జరిగిపోయింది వివాహం.

చదువు పూర్తిగాకమునుపే పెళ్ళి. పెళ్ళి కాగానే కొత్తకాపురం. పరీక్షల్లో కృతార్థత, ఉద్యోగం, అందులో ప్రమోషన్. తరువాత కొన్నాళ్ళకు సంతానప్రాప్తి. దానిమ్మ మొగ్గల్లాంటి బుగ్గలతో యింతింతలేసి చిలిపి కళ్ళతో అందాలుచిందే చిట్టిపాప... ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే రామారావు సంసారనౌక శరత్కాల పూర్ణిమా నిశీథంలో నిండుగా ప్రవహిస్తున్న నదీజలాలపైన చల్లగా జారిపోతున్న పూల తెప్పలా సాగిపోతోంది. కానీ ఎంతటి సౌఖ్యవహమైన పడవ ప్రయాణమైనా ఒక్కొక్కచోట సుడిగుండం, ఒక్కొక్కప్పుడు ఎదురుగాలిలాంటి చిన్నచిన్న ఉపద్రవాలుండకపోవు. సరిగ్గా అలాగే రామారావు సంసారంలో సైతం అప్పుడప్పుడూ ఏవో కొన్ని అవాంతరాలు చెలరేగడం కద్దు! చెప్పకుండా పెట్టకుండా నేరుగా నట్టింటిలోకి వచ్చి కూర్చున్న బంధుసత్తముడిలా ఒకప్పుడు విశాలకు తలనొప్పి వచ్చేస్తుంది. తెల్లవారుజామున నిశాసుందరి పమిట చెరగు విసురులా వచ్చిపోయిన ఒకానొక మంచుసోన తాకిడికి కందిపోయిన తమ్మి పూవులా మరొకప్పుడు ఆమె ముఖం యించుక ముకుళించుకపోతుంది. వేరొకప్పుడు అనారోగ్యపు చిన్నెలేమీ లేకపోయినా ఆమె అదొకమాదిరిగా దిగులుముఖం పెట్టి "ఎందుకోగానీ మనసేమీ బాగుండటం లేదండీ" అనేస్తుంది.

రామారావుకు సంబంధించిన తలపులన్నీ ఒక ముగింపుకు వచ్చేశాయి. ఇక నిద్రపోవడమే తరువాయి! నాకూ నిద్రకూ మధ్య వెన్నెల విరగబడి కాస్తోంది. వెన్నెలంతా మేసి ఏరు నెమరువేసే మాట నిజమౌనో కాదోగానీ, వయసు ఉడిగిన ముదిమి రోజుల్లో గతస్మృతులను నెమరువేసుకోడమొక్కటే మానవుడికి ముఖ్యమైన కాలక్షేపంగా పరిణమిస్తుంది.

తాలూకాఫీసులో టంగుమని గంట మ్రోగింది. ఒక్కటే గంట. కుంభకర్ణుడి మహోదరంలో పడిన చాక్లెట్ ముక్కలా ఆ ఘంటారావం నీరవ నిశ్శబ్దంలో కలిసి మటుమాయమైపోయింది.

మళ్ళీ అయిదు నిముషాలు గడచిపోయాయి. నాకోసం నిద్రాదుర్గ సింహద్వారాలు విచ్చుకుంటూ వున్నాయి. అంతలో బాహ్య జగత్తునుంచీ ఏదో అలికిడి వినరావడంతో అవి తటాలున మూసుకున్నాయి. వినిపించింది తలుపు తెరిచిన సవ్వడి. కళ్ళు తెరచాను. "నిద్ర పట్టలేదా రామం?" అన్న ప్రశ్న నాలుక చివరిదాకా వచ్చి అక్కడే ఆగిపోయింది. బయటకు వచ్చిన వ్యక్తి రామారావుగాదు, విశాల!

"ఏమిటమ్మా విశాలా! శిరోభారానికి శీతలపవనం దివ్యౌషధమనుకున్నావా ఏమిటి? జబ్బుగా వున్నప్పుడు యిలా అర్ధరాత్రి సమయంలో బయటికి రావచ్చునటమ్మా! తప్పు కాదూ! వెళ్ళి పడుకో తల్లీ!" అన్నాను.

"ఏం చేయమంటారు మేష్టరుగారూ! నిద్రపోవాలనే ప్రయత్నించాను. కానీ ప్రయత్నం ఫలించింది గాదు, ఈ రాత్రికిక నిద్రపట్టే సూచనలుగూడా లేవు..." అంది విశాల.

"అదేమిటమ్మా! నీ మాటల ధోరణిని బట్టి చూస్తే నాకేమిటో అనుమానంగా వుంది. నిద్ర పట్టకపోవడానికి అనారోగ్యంగాకుండా మరేదైనా కారణం వుందా ఏమిటి?" ప్రశ్నిస్తూ విశాలవైపు చూస్తున్నాను. వెన్నెల కేసి చూస్తున్న విశాల కళ్ళలో నీళ్ళు గిర్రున తిరుగుతున్నాయి.

వాలుకుర్చీ కానుకుని నిల్చుంది విశాల. ఆ క్షణాన ఆమె మూర్తీభవించిన శోకంలా వుంది.

"చెప్పమ్మా చెప్పు. ఒకరిద్దరితో చెప్పుకుంటేగానీ విచారం తగ్గదు. చింతలకూ వంతలకూ చోటులేని ఆనంద లోకాలే నీ విహారభూములని నేనింతవరకూ అనుకునేవాణ్ణి. ఈరోజిదేమిటో విపరీతంగా వుంది..."

"మీరేకాదండి మేష్టరుగారూ! మావారుగూడా అలాగే అనుకుంటారు. ఈ విశాల జీవితంలో ఆంతరంగికమైన ఆవేదనలు కొన్ని అంతర్లీనంగా దాగివున్నాయన్న విషయం ఎవ్వరికీ తెలియదు..."

రామారావు ఖాళీచేసి వెళ్ళిన కుర్చీలో కూర్చుంది విశాల. మానసికోద్వేగం కాస్త చల్లబడటంకోసమన్నట్టుగా ఆమె ఒకటి రెండు నిముషాలు మౌనంగా కూర్చుండిపోయిన తర్వాత గాద్గదికమైన కంఠంతో మెల్లగా ఉపక్రమించింది – "ఈరోజు నాకొక దుర్వార్త అందిందండీ మేష్టరుగారూ! మా నాన్నగారు చనిపోయారు..."

"చనిపోయారా! చనిపోతే కన్నకూతురివి నువ్వు చివరిచూపుకోసం వెళ్ళలేక పోయావటమ్మా!" విస్మయంతో ప్రశ్నించాను.

"ఈ మందభాగ్యురాలికి అంతటి అదృష్టంగూడానా మేష్టరుగారూ! నాన్నగారు చనిపోవడం రెండు వారాల క్రిందట! ఆ మాట నాకు చెప్పి పంపాలన్న ధ్యాసగూడా అక్కడెవరికీ లేకపోయింది..."

విచార సమయంలో వివరాలను ఏకరువు పెట్టవలసిందని అడిగేపాటి తెగువ నాకు లేదు, నా తటపటాయింపును యిట్టే కనిపెట్టగలిగింది విశాల.

"తల్లి చనిపోతే తండ్రి దాయాది – అంటారు. నా పట్ల ఆ మాట అక్షరాలా సార్థకమైంది. మా పిన్నమ్మను గయ్యాళిగంప అంటే వాస్తవాన్ని కించపరిచి చెప్పినట్టవుతుంది. ఆమె తలలోంచి ఎగిరిపోయేవాళ్ళు ఆమె పిల్లలు. ఐనా వాళ్ళే నాన్నగారికి ఆత్మీయులుగా కనిపించారు. ఆయన నన్ను శత్రువుగా భావించేవారు. కానీ ఆయనకు నిజం చెప్పవలసి వస్తుందనే అనుకున్నాను. ఏనాటికైనా ఆయన నన్ను వెదుక్కుంటూ

వచ్చి నా యింట కాలు మోపగలరనే అనుకున్నాను. ఆ ఆశగూడా అడియాసే అయిపోయింది..."

మళ్ళీ ఒకటి రెండు నిముషాల నిశ్శబ్దం.

"పిన్నమ్మ పాలిటికి నేను పానకంలో పుడకలా కనిపించేదాన్ని. ఈ పీడ ఎప్పుడెప్పుడు విరగడవుతుందా అని ఆమె కాచుక కూర్చుంది. ఆమె ఉద్దేశానికి అనుగుణ్యంగా ఈడు రాకమునుపే నాకు పెళ్ళయిపోయింది. మా చుట్టాల్లో వెంకటనరసయ్యగారని ఒకాయన వుండేవారు. ఆస్తిపాస్తుల్లోగానీ, దర్జాలోగానీ ఆయనొక పిల్ల జమీందారు లాంటివాడు. నన్ను తన యింటి కోడల్నిగా చేసుకోవడానికి ఆయన ముందుకొచ్చాడు..."

ఇక్కడ కాసేపాగి, నిశ్చలంగా నావైపు చూచింది విశాల - "ఆయనలా ముందుకు రావడానికి కారణమేమిటో చెప్పమంటారా మేష్టరుగారూ! ఈ భూప్రపంచకంలో తన కుమారుడికి పిల్లనివ్వడానికి సాహసించే తల్లిదండ్రులెవరూ వుండరేమోనన్న సందేహమే అందుకు కారణం! ఆ కుమారుడి కప్పటికే ముప్ఫయ్ యేళ్ళు. మొదటి భార్య చనిపోయింది. ఆ వయసుకే అతడిలో వృద్ధాప్యపు లక్షణాలు పొడసూపుతున్నాయి. మనిషి కంకాళంకంటే మెరుగ్గా లేదు. కొని తెచ్చుకున్న జబ్బుల మూలంగా అతడు కృంగి కృశించిపోయాడు. నా అదృష్టమనండి, దురదృష్టమనండి - పెళ్ళయిన తర్వాత ఆరుమాసాలకే అతడు చనిపోయాడు..."

అదొక స్వగతంలా ఆత్మకథా కథనాన్ని కొనసాగిస్తోంది విశాల-

విశాల తండ్రిపేరు నరసింహంగారు. అల్లుడి మరణవార్త చెవిలో పడగానే ఆయన బుర్ర చురుగ్గా పనిచేసింది. వెంకట నరసయ్యగారి ఆస్తిలో ఎంతో కొంత విశాలకు సంక్రమించకపోదు. శారదా చట్టాన్ని భంగపరచడమైతే జరిగింది గానీ, కోర్టు కెక్కించడానికి తగిన వయస్సింకా విశాలకు రాలేదు. అందాకా ఆమెనేం చేయాలన్న ఆలోచనతో ఆయన కొంతకాలం కొట్టుమిట్టాడిపోయాడు. ఆ ఆలోచనకు పర్యవసానంగా అర్ధాంతరంగా ఆగిపోయివుండిన విశాల హైస్కూలు చదువు మళ్ళీ కొనసాగింది. జీవితపు వైకుంఠపాళీలో పాములను తప్పించుకుంటూ విశాల ఒక్కొక్కటిగా నిచ్చెనలను అందుకోడంగూడా అప్పుడే ప్రారంభమైంది. స్కూలు ఫైనల్లో పాఠశాలకంతా ప్రథమ స్థానంలో ఉత్తీర్ణురాలు గావడంతో కాలేజీలో చేరడానికి ఆమెకు స్కాలర్‌షిప్ లభించింది.

"ఇంటిదగ్గర పడుండక ఆడదానికి చదువులెందుకండీ! అంతంత పెద్ద చదువులు చదివాక దాని కళ్ళింక నేలవైపు చూస్తాయా?" అంటూ అడ్డుతగిలింది పినతల్లి.

"నేలవైపు చూడకుండా వుండటమే మనకు కావలసింది. ఆ ఆస్తి సంగతి తేలేదాకా మనం దాని యిష్టానికి వ్యతిరేకంగా నడవగూడదు..." అంటూ భార్యకు నచ్చజెప్పుకున్నారు నరసింహంగారు.

వీలైనంతలో సంపాదించడమొక్కటి తప్పితే నరసింహంగారికి మరొకపని చేతగాదు. పొదుపుగా వాడుకుంటే ఆయన సంపాదన ఆ కుటుంబానికి చాలకపోయేటంత తక్కువగూడా కాదు. కానీ ఆ యింటి యిల్లాలి కోరికలు అగ్గిగుండంలోనుంచీ పైకి లేచే

జ్వాలాజిహ్వల్లాంటివి. ఆజ్యంపోసిన కొద్దీ అవి విజృంభించేవేగానీ ఉపశమించేవిగావు. తానూ, తన బిడ్డలు, తన చుట్టాలు మినహాగా మిగిలిన ప్రపంచం ఏమైపోయినా పట్టించుకోని స్వభావం ఆమెది. ఆమె నరసింహంగారిని తన కోరికలు తీర్చే సాధనంగా మాత్రమే చూసింది. ఆమె పెంపకంలో బిడ్డలకుగూడా అలాంటి భావమే ఏర్పడింది. వేళకు వంటగాదు. పిల్లలు బడికి వెళ్ళరు. బద్ధకించినప్పుడల్లా హోటల్లో నుంచీ కారియర్‌తో భోజనం తెప్పించుకుంటారు. పిల్లలకు చదువు చెప్పడానికొక టీచరు యింటికే వస్తాడు. హోటల్ భోజనం ఆరోగ్యానికి సరిపడదు. భయభక్తులు లేకపోవడంవల్ల ప్రయివేట్ మాష్టారిదగ్గర పిల్లలకు చదువురాదు. కలుపు బలిసిపోతున్న పంట పొలంలా అపమార్గాలు విచ్చలవిడిగా చెలరేగుతున్న ఆ సంసారంలో ఏమీ చేయలేని నిస్సహాయకరమైన పరిస్థితుల మధ్య విలవిలలాడిపోసాగారు నరసింహంగారు. ఎవరికోసమైతే తాను అహరహమూ శ్రమిస్తున్నాడో, వాళ్ళ దృష్టిలో పూచికపుల్లకన్నా హీనంగా పరిగణింపబడుతున్న మానవుడెవడైతే వున్నాడో వాడు భగవత్సృష్టిలోని నికృష్ట ప్రాణుల్లో ప్రథమంగా లెక్కింపదగినవాడు. ఆ చీకటి బ్రతుకులో నరసింహంగారి కొక్క ఆశాకిరణం మాత్రమే మిగిలింది. విశాలమూలంగా వో అయిదంకెల పెద్దమొత్తం తన చేతికి వూడిపడుతుందనీ, అంతటితో తన కుటుంబంలో నవజీవనం ప్రారంభమవుతుందనీ ఆయన భావింపసాగారు!

కానీ ఆ మొత్తం ఎంతవరకూ సద్వినియోగం కాగలదని యోచించే వోపిక మాత్రం ఆయనకు బొత్తిగా లేకపోయింది.

సదరు నరసింహంగారికి నగరంలో రామేశంగారని ఓ అడ్వకేటు మిత్రుడు దొరికాడు. చేబట్టిన ప్రతికేసును, తనకొక శాశ్వతభృతిగా మలచుకోడంలో సిద్ధహస్తుడైన రామేశంగారు వెంకట నరసయ్యగారి ఆస్తిలో విశాలకొక పెద్ద వాటా లభించేదాకా తనకు నిద్రపట్టదని తలగడగా వినియోగించుకోదగిన తన న్యాయశాస్త్ర గ్రంథం మీదుగా శపథం చేశారు. దుర్భర పరిస్థితుల్లో తలమునుకలైవున్న క్లయింట్లదగ్గర ఫీజు పుచ్చుకోడం తన పాలసీకి విరుద్ధం కనుక ఈ కేసును తాను ఉచితంగానే నిర్వహించగలనని అభయంగూడా యిచ్చారు.

అంతటితో వూరుకున్నారుగారు రామేశంగారు!

నగరంలో జరిగే సభల్లోనూ, సమావేశాల్లోనూ తరచుగా గంభీరోపన్యాసాలివ్వడం రామేశంగారి వివిధ వ్యాసంగాల్లో ఒక్కటి. ఆ ప్రసంగాల్ని వినడానికి అలవాటుపడిన శ్రోతలు ఆయన ఉపన్యాస ధోరణిలో ఓ అపూర్వమైన విశేషాన్ని గమనించి ఆశ్చర్య చకితులైపోయారు. అగ్గిపెట్టెల కంపెనీ వార్షికోత్సవంలో మాట్లాడమన్నాసరే, ఆడవాళ్ళను గురించి విధిగా ఓ అరగంటసేపు దూషించడం రామేశంగారి అలవాటు. లోకంలోని అన్ని అనర్థాలకూ స్త్రీ విద్యే మూలకారణమనీ, ఆ అనర్థాలనుంచీ బయటపడడానికి ఘోషా పద్ధతి ఒక్కటే తరుణోపాయమనీ ఎలుగెత్తి చెబుతూ వచ్చిన రామేశంగారు ఉన్నట్టుండి ఓ శుభ ముహూర్తాన వితంతు వివాహం ధర్మసమ్మతమేనని ఓ సరిక్రొత్త గ్రామఫోను రికార్డుకు ప్రారంభోత్సవం చేసేశారు. ఆనాటినుంచీ వితంతు వివాహావశ్యకత ఆయన ఉపన్యాసాల్లో ఒక ముఖ్యాంశమైపోయింది.

రామేశంగారి ఈ విచిత్ర ప్రవర్తనకు వెనుక నిక్షిప్తమైవున్న దూరాలోచన చాలా మందికి తెలిసిందిగాదు. ఆయనగారికి బి.ఎల్ పట్టం పుచ్చుకుని కొత్తగా బోర్డు కట్టిన కుమారుడున్నాడు. ఆ జూనియర్ లాయరుకు విశాలను ముడిపెడితే వృత్తి ప్రారంభించిన క్రొత్తలో అంతగా ప్రాక్టీసు రాకపోయినా అతడు సర్దుకోగలడని రామేశంగారు తలపోశారు!

ఆనాటికింకా కాలేజీలో చదువుకుంటూ వుంది విశాల. తన చుట్టూరా క్రమ్ముకుంటున్న విషవాతావరణాన్ని ఆమె సులభంగానే పసిగట్టగలిగింది. అందులోనుంచీ బయటపడకపోతే తన జీవితానికి కాంతిగానీ, తన మనసుకు శాంతిగానీ వుండబోవని గూడా ఆమె గ్రహించింది. ఆదినుంచీ ఆమెను ఆదుకుంటూ వచ్చిన అదృష్టరేఖ యిక్కడగూడా తన ప్రభావాన్ని చూపించింది. ఓరోజు సాయంకాలం హాస్టలుకు తిరిగివచ్చేసరికి గది ఎదుట బెంచీపై కూర్చుని విశాలకోసం వేచి చూస్తున్నారు వెంకట నరసయ్యగారు. ముసలిముప్పులో తనను కోర్టు కీడవడం న్యాయం కాదనీ, ఏదో ఒక రాజీ పద్ధతికి ఒడబడవలసిందనీ ఆయన విశాలను దీనంగా అర్థించారు. వ్యాపార ధోరణి ప్రదర్శించి ఆ వయోవృద్ధుడి మనసుకు నొప్పి కలిగించలేకపోయింది విశాల. చెక్కుమీద తనకు తోచిన సంఖ్యవేసి మడిచి విశాల చేతిలో పెట్టి వెంకట నరసయ్యగారు తిరిగి చూడకుండా వెళ్ళిపోయారు.

విశాల కోర్టులో జరుగుతున్న కేసును ఉపసంహరించుకున్న వార్త నరసింహంగారికి కాస్త ఆలస్యంగా చేరింది. ఆరోజు టపాలోనే ఆయనకు విశాల దగ్గరనుంచీ ఎంతోకొంత పైకంగూడా ముట్టింది. ఐతే ముట్టిన పైకానికీ, విశాల మూలంగా తానాశించిన మొత్తానికీ ఎందునా పొంతన లేకపోవడంతో నరసింహంగారు అగ్గిమీద గుగ్గిలమైపోయారు. విశాల పినతల్లి నిర్విరామంగా కారాలు, మిరియాలూ నూరసాగింది. దూషణ భాషణాలు వర్షించి, వికట తాండవాలు సలిపిన తర్వాత భార్యాభర్తలిద్దరూ కలిసికట్టుగా తమకిక విశాలతో సంబంధ బాంధవ్యాలు లేవని, తమకు తామే తెగతెంపులు చేసుకున్నారు.

నగరంలో రామేశంగారు సైతం అలాంటి ఎదురుదెబ్బే ఒకటి తినక తప్పిందిగాదు. వట్టి మాటల కృతజ్ఞతతో సరిపెట్టకుండా కేసును నడిపించినందుకు ఆయనకు యథోచితమైన ప్రతిఫలం చెల్లించేసింది విశాల. తనపట్ల విశేషమైన ఆదరాన్ని ప్రకటిస్తూ,, మాటిమాటికీ హాస్టలుకు విచ్చేసి తన యోగక్షేమాలు కనుక్కొంటున్న ఆ తండ్రీకొడుకుల సౌజన్యానికి కృతజ్ఞతను వెలిబుచ్చి వాళ్ళావిధంగా తనకోసం తమకు శ్రమకలిగించుకోడం భావ్యం కాదనికూడా విశాల విన్నవించుకుంది.

అంతటితో చిక్కులన్నీ పరిష్కారమైనట్టే కనిపించాయి. కానీ, మానవజీవితంలో చిక్కులనబడేవి ఒక స్థలానికీ, ఒక కాలానికీ పరిమితమైనవి గావు. అవి ఎప్పుడంటే అప్పుడు, ఎక్కడ బడితే అక్కడ ప్రత్యక్షమవుతుంటాయి. విశాల జీవితంలో సైతం కొత్త చిక్కులు కొన్ని ఉత్పన్నమయ్యాయి.

అందచందాలకు కొలతబద్దలులేవు. ఎవరి అందం వాళ్ళది. కానీ అందరినీ మైమరపింపుకు గురిచేసే అందచందాలు ఏ ఒక్క వ్యక్తినైనా ఆశ్రయిస్తే ఆ వ్యక్తి రకరకాల యిబ్బందులకు లోనుగావలసి వుంటుంది. ఆయాచితంగా 'అందాలరాణి' బిరుదానికి పాత్రురాలైన విశాల విషయంలో అలాంటి యిబ్బందులే ప్రారంభమయ్యాయి.

ప్రారంభం కావడం అందువల్లనే అయినా అవి పెచ్చు పెరిగిపోవడానికి వేరొక కారణం తోడైంది. అందాకా వట్టి పూవే విశాల! సంపన్నురాలు గావడంతో ఆ పూవుకు తావిగూడా సమకూరినట్టయింది.

భృంగకుమారుల్లాంటి విద్యార్థులు విశాలను కథానాయికగా వరించి తమ ప్రేమాయణాలకు శ్రీకారాలు చుట్టేశారు.

ఒక విద్యార్థి రెప్పలల్లార్చకుండా తదేకదృష్టితో విశాలవైపు చూస్తూ కూర్చునేవాడు. మరొకతను స్వవిరచిత విరహ గీతికలు ఆలపించేవాడు. వేరొక యువకుడు ఏదో ఒక వ్యాజంతో విశాలతో మాట్లాడటానికి ప్రయత్నించేవాడు. తద్విధంగా ఆ ప్రేమ సమాజంలో పది పన్నెండు మంది సభ్యత్వం స్వీకరించారు. పార్టీల్లో వర్గాల్లాగా ఆ సమాజంలో మళ్ళీ రెండు చీలికలు. పైకి బుద్ధిమంతుల్లా కనిపిస్తూ, రోజుకొక్క ప్రేమలేఖ వ్రాసిపడేసే మితవాదులు కొందరైతే, ప్రేమలేఖలతోబాటు ఖయస్‌లా క్రాఫింగ్ చెరుపుకుని, దేవదాసులా దిగులుముఖం పెట్టి, నిరాశతో, నిట్టూర్పులతో అలమటించిపోయే అతివాదులు కొందరు.

జీవితంలో ఎన్నడూ యిలాంటి విపత్కర పరిస్థితిని ఎదుర్కోలేదు విశాల. ఇందరు మగరాయుళ్ళలో ఎవరినో ఒకరిని తన జీవిత నౌకకు కర్ణధారిగా ఎన్నుకుంటేనేగాని వీళ్ళు తనను బ్రతకనిచ్చేటట్టులేదు. కానీ ఎలా ఎన్నుకోడం? శివధనుస్సును విరిచినవాడే నాకు పతి - అంది సీత. మత్స్యయంత్రాన్ని త్రుంచినవాడే నాకు భర్త - అంది ద్రౌపది. ఆ విధంగా తనేం పరీక్ష పెట్టగలదు విశాల?

ఇంతవరకూ తన ఆత్మకథను చెబుతూ వచ్చిన విశాల, "మిగిలిన కథ మీకు తెలిసిందే" అంటూ ముక్తసరిగా ముగించింది.

నేను నిర్ఘాంతపోయాను.

"పొగమంచులో సూర్యబింబంలా వాస్తవం నాకేమంత స్పష్టంగా భాసించడం లేదమ్మా. విశాలా! అలాగైతే నువ్వుగూడా ఆ ప్రేమాకులచిత్తులకందరికీ ఓ పరీక్ష పెట్టదలచుకున్నావన్నమాట! కొంపదీసి నువ్వు తలపెట్టిన పరీక్ష నదిలో పడిపోవడం కాదుగదా!"

విశాల నిరుత్తర. అవనతముఖి. ఆమె వాలకం చెప్పకనే చెబుతోంది - నా వూహ అక్షరాలా సత్యమని!

రాత్రి రెండు గంటల వేళ. పుచ్చపువ్వులాంటి వెన్నెల. వెన్నెల్లో విరిసి నవ్వుతున్న పువ్వులు. మందపవనంతో కలిసి వస్తున్న సుమపరీమళాలు. ఎట్టయెదుట తన జీవిత సహచరుణ్ణి ఎన్నుకోవడంకోసం మరెవ్వరూ కలలోనైనా వూహించడానికి వీల్లేని సాహసానికి పూనుకున్న విశాల! ఆ క్షణాన అనిర్వచనీయమైన అలౌకికానుభూతి ఒకటి నా మానసాకాశమంతటా తెరలు తెరలుగా వ్యాపిస్తోంది.

"వివాహం లాటరీలాంటిదంటారు గదండీ మేష్టరుగారూ! నా పట్ల ఆ సూక్తి నిజం కాలేదని తెలుపుకోడానికి నేను సంతోషిస్తాను. నా సాహసానికి తగిన మూల్యం లభించింది. నీడలా నన్ను వెన్నంటినవాళ్ళు, పీడలా ఒక పట్టాన వదలి పెట్టనివాళ్ళు, వంతెనపైన మట్టిబొమ్మల్లా నిలబడి వుండగా - ఎవరి పేరైతే నా కంతవరకూ తెలియదో,

ఎవరి జీవితమైతే నాకు అపరిచితమో అట్టి వ్యక్తి ఒకరు నన్ను రక్షించడంకోసం నదిలో దూకడం జరిగింది. విచిత్రంగా లేదా మేష్టరుగారూ!"

విచిత్రం మాట దేవుడెరుగు! ఒకానొక అమంగళం స్ఫురించడంతో నా ఒళ్లు గగుర్పొడిచింది.

"చూడమ్మా విశాలా! నువ్వింతదూరం నీ కథ చెప్పుకొచ్చాక నేను మందలించడానికి పూనుకుంటానని మాత్రం అనుకోవద్దు. ఎట్టి పరిస్థితిలోనూ ప్రాణాలతో చెలగాటం భావ్యంగాదు. ఎవరో నిన్ను కాపాడడంకోసం నదిలో దుముకుతారన్న నమ్మకం నీకుండవచ్చు. కానీ కీడెంచి మేలెంచడం ఎప్పుడూ మంచిది..."

"ఆంతరంగికమైన ఆవేదనల్లాగానే ప్రతివ్యక్తికీ ఆంతరంగికమైన రహస్యాలుగూడా కొన్ని వుంటాయంటే మీరొప్పుకుంటారా మేష్టరుగారూ!"

"రహస్యమా! ఏమిటమ్మా అది?" నా ఉత్కంఠకు ఎల్లలే లేవు.

"ఎవరితోనూ చెప్పబోవడం లేదని హామీ యివ్వగలరా మేష్టరుగారూ?"

అలాగేనని హామీ యిచ్చాను.

"చివరికి మావారితోనైనా సరే!'

ఈ షరతుకు సైతం అసందిగ్ధంగా అంగీకారం ప్రకటించాను.

"నాకు ఈత బాగా వచ్చు" అంది విశాల.

❖ ఆంధ్రపత్రిక - 29 డిసెంబర్, 1961. ❖